

‘EEN AANRADER VOOR ALLE LEERKRACHTEN...’

KIJKEN NAAR JEZELF MAAKT JE ALLEEN MAAR STERKER.’

Verscheidene leerkrachten uit Friesland, Groningen, Drenthe en Noord-Holland hebben meegewerkt aan een onderzoek om de effectiviteit van ‘Talentenkracht in de klas: wetenschappelijk redeneren in de bovenbouw’ in kaart te brengen. Tijdens dit onderzoek kijken bovenbouwleerkrachten, onder begeleiding van een coach, kritisch terug op fragmenten van vier wetenschap en technologie (W&T) lessen. Het gaat dan over het gedrag van de leerkracht tijdens het bevorderen van W&T-talent van leerlingen. Na afloop van het traject geven leerkrachten, door middel van een vragenlijst, hun ervaringen weer. De hieronder uitgewerkte uitspraken geven een beeld van de ervaringen van bovenbouw leerkrachten aan het Video Feedback Coaching programma.

‘Een aanrader voor alle leerkrachten... Kijken naar jezelf maakt je alleen maar sterker.’

Het terugkijken van fragmenten uit de les zorgt ervoor dat de leerkracht kritisch naar zijn eigen rol kijkt in het ontlokken van wetenschappelijk redeneren van leerlingen. Dit wordt ervaren als ‘een intensief proces...’, maar ook als een ‘eyeopener’. Leerkrachten merken bijvoorbeeld dat ze onbewust vaak gesloten vragen of kennisvragen stellen. Ook zien ze dat zelf al een antwoord hebben gegeven, terwijl er nog niet eens tijd is geweest voor de leerlingen om iets te zeggen. Door het samen terugkijken en bespreken van de fragmenten wordt de leerkracht ondersteund om talent-ontlokkende en talent-bevorderende leersituaties te creëren. Deze meer leerlinggerichte manier van lesgeven zorgt ervoor dat het talent van de leerling(en) zo optimaal mogelijk benut wordt. Bewust worden van eigen gedrag zorgt ervoor dat een leerkracht sterker voor de groep staat.

‘De leerlingen zijn enthousiast en meer betrokken bij de lessen.’

Leerkrachten rapporteren dat ze merken dat leerlingen de lessen leuk en interessant vinden en dat leerlingen tijdens W&T-activiteiten vaak niet het gevoel hebben dat ze aan het leren zijn (zoals bij taal en rekenen). Toch is dit wel zo. Het gebeurt enkel op een andere manier. De lessen hebben over het algemeen een meer leerlinggericht in plaats van leerkrachtgericht karakter. Dat wil zeggen dat

de leerkracht een coachende rol aanneemt en dat de leerlingen zelf actief met materiaal aan de slag gaan. Leerlingen werken op deze manier onbewust aan allerlei belangrijke vaardigheden. Zo zijn ze vaak bezig met samenwerken, ze communiceren en presenteren observaties en conclusies, ze beargumenteren hun mening en leren hun verklaringen beter verwoorden. Daarnaast leren ze over het achterliggende principe van een proefje. Bijvoorbeeld dat ‘trillingen in de lucht eigenlijk voor geluid zorgen’. Leerkrachten hebben hier een belangrijke rol in. Door het stellen van open, niet-kennisgerichte vragen kunnen zij leerlingen naar een hoger niveau van redeneren begeleiden.

‘De interactie [tussen mij en de leerlingen] is opener geworden door het stellen van vragen en dan door te vragen. Je moet ook veel beter luisteren naar de antwoorden.’

Leerkrachten zorgen niet alleen voor een uitdagende leeromgeving door opdrachten of experimenten te verzinnen waardoor leerlingen verwonderd raken, maar ook het ondersteunen van het denkproces is een belangrijk onderdeel van de W&T-les. Zo geeft een leerkracht aan dat hij ‘nu veel vragen stelt, in plaats van antwoorden te geven. Ook tijdens andere lessen’

Door middel van een coachende rol dagen leerkrachten leerlingen uit om goed te observeren en om een verklaring te zoeken voor het fenomeen. »